

Milletlerarası Tahkimde Menfaat Çatışmasına İlişkin IBA Kılavuz İlkeleri

IBA Konseyi'nin 25 Mayıs 2024 Tarihinde

Aldığı Kararla Kabul Edilmiştir

Önsöz	5
Giriş	9
Bölüm I: Tarafsızlık, Bağımsızlık ve İfşaya İlişkin Genel Standartlar	13
(1) Genel İlke	13
(2) Menfaat Çatışması	14
(3) Hakemin İfşa Etme Yükümlülüğü	16
(4) Tarafların Feragati	21
(5) Kapsam	24
(6) Bağlantılar	26
(7) Tarafların ve Hakemin Yükümlülükleri	30
Bölüm II: Genel Standartların Uygulanması	34
(1) Feragat Edilemez Kırmızı Liste	38
(2) Feragat Edilebilir Kırmızı Liste	39
(3) Turuncu Liste	41
(4) Yeşil Liste	48

Uluslararası Barolar Birliği
(International Bar Association)

Chancery House
53-64 Chancery Lane
Londra, WC2A 1QS

Birleşik Krallık

Tel: +44 (0)20 7842 0090

www.ibanet.org

Tüm Haklar Saklıdır

© Uluslararası Barolar Birliği 2024

Bu telif hakkı bildirimini ile korunan materyalin hiçbir kısmı, telif hakkı sahibinin yazılı izni olmaksızın, fotokopi, kayıt veya herhangi bir bilgi depolama ve geri alma sistemi dahil olmak üzere, elektronik veya mekanik hiçbir biçimde çoğaltılamaz ya da kullanılamaz.

A Note on Translations

This document was originally prepared in English by a working group of the International Bar Association and was adopted by IBA Council Resolution.

In the event of any inconsistency between the English language versions and the translations into any other language, the English language version shall prevail.

Translated by: **Dr Serhat Eskiyörük** of Adana Science and Technology University; **Dr Doğan Gültutan** of Baker & McKenzie LLP and City St George's, University of London; and **Destina Kantik, Esq. HLS LLM** of Kantik Law Firm and Istanbul University Law Faculty (PhD Candidate).

Önsöz

Milletlerarası Tahkimde Menfaat Çatışmasına İlişkin IBA Kılavuz İlkeleri'nin (Kılavuz İlkeler) ilki, (19 uzmandan oluşan bir çalıştay vasıtasıyla) IBA Tahkim Komitesi tarafından hazırlanmış ve IBA Konseyi tarafından 2004 yılında kabul edilmiştir. Kılavuz İlkeler çok kısa süre içerisinde milletlerarası tahkim camiası tarafından kabul görmüş ve hakemlerin tarafsızlığı ve bağımsızlığı ve de belirli durumlarda ifşa yükümlülüklerini düzenleyen ve ilgili standartları belirleyen güvenilir "esnek kurallar" olarak kabul edilmiştir. Kılavuz İlkeler'de benimsenen yaratıcı kırmızı, turuncu ve yeşil trafik lamba sistemi birçok anlamda dünya genelinde norm halini almıştır. Uygulamada ilgililer, Kılavuz İlkeler'ini varsayılan hükümler olarak uygulamaktadır; tahkim kurumlarının çoğu ve hatta devlet mahkemeleri de Kılavuz İlkeler'den alandaki temel ilkeler dizisi olarak bahsetmektedirler. Kılavuz İlkeler'e duyulan ihtiyaç tartışılmazdır. Sorulması gereken tek soru, Kılavuz İlkeler'in tahkim uygulamalarındaki değişiklikleri ve gelişmeleri dikkate alarak zaman içinde nasıl gelişmesi ve evrilmesi gerektiğidir.

Kılavuz İlkeler, IBA Tahkim Komitesi'nin her 10 yılda bir kurallarını gözden geçirme uygulaması ile uyumlu olacak şekilde, ilk defa 2014 yılında (27 kişilik bir alt-komitenin çalışmaları sonucunda) revizyona uğramıştır. Kılavuz İlkeler'in revizyona uğrayıp uğramaması gerektiği, ve revize edilecekse nasıl revize edileceği hususları dikkatli bir incelemeyi gerektirmektedir; Kılavuz İlkeler'in pratikte uygulanmasının revizyon ihtiyacını artırıp artırmadığını, ilkelerde açıklanması ve geliştirilmesi gereken hususların bulunup bulunmadığını, ampirik analiz yoluyla belirlemek gerekmektedir. Geniş çapta tanınan ilkeler bütünü değerlendirirken, revizyonun sınırlarının belirlenmesi

tanımı gereği hassas bir çalışmadır, zira amaç ilgili kuralın içeriği ve mantığı değiştirilmeden iyileştirilmesi olmalıdır. Kılavuz İlkeler'in geniş uygulama alanından dolayı, kuralların ne kadar kati suretle uygulanmaları gerektiği konusunda gerilimler yaşanabilecektir; örneğin, Kılavuz İlkeler ticari ve yatırım tahkimi, kendine özgü tahkim prosedürü (denizcilik, spor, emtia vb.), hukuk eğitimi almış ve almamış kişilerin hakemlik yapmaları gibi konuları kapsam alanına almaktadır. Bütün bu kriterler dikkate alınmak zorundadır.

IBA Tahkim Komitesi Eş-Başkanları Samaa Haridi (2022) ve Valeria Galíndez (2023), IBA Tahkim Kılavuzları ve Kuralları Alt-Komitesi ("Alt-Komite") Eş Başkanı Erica Stein ve daha sonra katılım sağlayan Claudia Frutos-Peterson'un önderliğinde, 2014 tarihli Kılavuz İlkeler'in revizyonu amacıyla yeni bir Çalıştay kurulmuştur. 2022 yılında Alt-Komite tarafından yapılan bir anket çalışmasında, tahkim pratisyenleri Kılavuz İlkeler'in yararlı ve etkili olduklarını onaylamış ve Kılavuz İlkeler'e temel nitelikte değişikliklerin yapılmasının yerinde olmayacağı yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna rağmen, anket aracılığıyla Kılavuz İlkeler'in modernleştirilmesi veya ilkelere "ince-ayar" yapılmasının gerektiği mesajı verilmiş, ve bunun için bazı alanlar önerilmiştir: (i) hakem ifşaları; (ii) üçüncü kişi finansmanı; (iii) çıkar çatışmaları; (iv) farklı ülkelerde mukim hukukçuların örgütsel modelleri (örn. avukatlar birliği (İngilizce'de *barristers' chambers*), dernekler, vb.); (v) uzman bilirkişiler; (vi) devletler veya kamu kurum ve kuruluşları; (vii) hukukçu olmayan hakemler; ve (viii) sosyal medya. Çalıştay üyeleri bu farklı konuları irdelemek amacıyla takımlara ayrılmışlardır; buna ek olarak kurulan dokuzuncu takım 2022 anketinde değinilmeyen herhangi bir konuya değinilmesinin gerekip

gerekmediği ve Kılavuz İlkeler'e başka revizelerin gerekip gerekmeyeceği konusuna yoğunlaşmıştır.¹ alıştay grubu takım liderleri ve üyeleri (ki sayısı 60 kişiyi aşmaktadır), görevlerini bir yıl içerisinde tamamlamak için muazzam bir çaba harcamışlardır. Kılavuz İlkeler'in güncellenmiş hali, yüzlerce tahkim kurumu dahil olmak üzere, kamuoyu görüşüne sunulmuştur. Yorumlar alınmış ve analiz edilmiş ve özellikle yorumlar arasında bir fikir birliğinin oluştuğunun tespiti üzerine güncel versiyonun kabul edilmesinde dikkate alınmıştır.

2024 Kılavuz İlkeler'in Giriş Bölümü, son revizyonlar dahil olmak üzere, Kılavuz İlkeler'in genel hedeflerini açıklamaktadır; akabinde tarafsızlık, bağımsızlık ve beyanla ilgili Genel Standartlar'a (Bölüm I) ve sonrasında Genel Standartlar'ın çeşitli durumlar listesi aracılığıyla pratik uygulanmasına (Bölüm II) yer vermektedir.

Kılavuz İlkeler'de yapılan değişiklikler, çıkar çatışmalarının değerlendirilmesi ve hakem işşalarının gerekliliği açısından her zaman dikkate alınması gereken ve II. Bölümde yer alan Uygulama Listeleri'nin – ve bu listeye tabi olarak değerlendirilemeyecek – I. Bölümde yer alan Genel Standartların önemini vurgulamayı amaçlamaktadır. II.

¹ **Hakam işşaları:** Andr Abbud; Julie Bdard; Juliana Castillo; Kun Fan; Jennifer Kirby; Noradle Radjai; Mohamed S. Abdel Wahab; Galina Zukova. **nc-kişi Finansmanı:** Crina Baltag; Alfredo Bullard; Zarina Chinoy; Alice Fremuth-Wolf; Tom Glasgow; Duncan Watson. **Konu atışmaları:** Lawrence Boo; Ji Hi Jung; Silvia Marchili; Lucy Martinez; Alexis Mourre; Mallory Silberman. **Farklı Yargı Bölgelerinde Mukim Hukukçuların Organizasyon Modelleri:** Folashade Alli; Pierre Bienvenu; Beata Gessel; Sarah Grimmer; Barton Legum; Louise Reilly. **Uzman Bilirkişiler:** Daniela Bambaci; Pierre Burger; Stephanie Cohen; Frank Hormes; Jan Heiner Nedden; Jişi Urban. **Devletler veya onların Kurumları ve Araçları:** Nicolas Angelet; Giedr Aukştuolien; Dyal Jimenez; Pl Kara; Christian Leathley; Sami Tannous. **Hukuku Olmayan Hakemler:** Richard Apphun; Lauren Friedman; Marily Paralika; Sherina Petit; Paul Tichauer; Ren Qing. **Sosyal Medya:** Dniel Dzsa; Ricardo Dalmaso Marques; Sylvie Bebohi Ebongo; Christa Mueller; Harold Noh; Yoshimi Ohara; Sofia de Sampaio Jalles. **Diğer Hususlar:** Benan Arseven; Hilde van der Baan; David Blackman; Daniel Heilbron Chrispim; Sandra Gonzlez; Khaled Abou El Houda.

Bölüm'de yer alan Uygulama Listeleri'ne getirilen güncellemeler, Birinci Bölüm'de yer alan ve güçlendirilmiş Genel Standartlar'ın ışığında okunduğu zaman görülecektir ki, Kılavuz İlkeler tahkim camiası ve kullanıcıları tarafından hakemlerden beklenen ifşa yükümlülüğünün derecesini yansıtmaktadır.

IBA Tahkim Komitesi, çalışmalarından ve olağanüstü katkılarından dolayı Valeria Galíndez ve Erica Stein'a özellikle teşekkür eder; Çalıştay Sekreterleri² ve Çalıştay Tahkim Liderlerine³ de ayrıca teşekkür eder. Katkısı ve çözüm önerileri ile destek sağlayan önceki IBA Başkanı ve Tahkim Komitesi Eş-Başkanı David Rivkin'e de özellikle teşekkür ederiz.

Kılavuz İlkeler'e erişim sağlamak için ilgili link şu şekildedir:

<https://www.ibanet.org/resources>

Xavier Favre-Bulle

Chiann Bao

Tahkim Komitesi Eş-Başkanları

Şubat 2024

² David Blackman; Viva Dadwal.

³ Nicolas Angelet; Crina Baltag; Dániel Dózsa; Sarah Grimmer; Jan Heiner Nedden; Marily Paralika; Louise Reilly; Mallory Silberman; Hilde van der Baan; Galina Zukova.

Giriş

1. Milletlerarası tahkimde, tarafların potansiyel menfaat çatışmalarını tespit edip değerlendirebilmeleri ve kurumlar ile ulusal mahkemelerin hakem kararlarına karşı itirazları uygun şekilde ele alabilmeleri için hakemlerin ifşada bulunmaları gerekmektedir. Ancak, bu süreç zorluklar yaratabilir, zira menfaat çatışması konuları hassas yapıdadır ve çözümler duruma göre değişebilmektedir. Bu doğrultuda, 2004 yılında, IBA Tahkim Komitesi, konuya ilişkin yönergeler yayınlamıştır. Bu yönergeler, çeşitli faktörler göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur; bunlar, (i) bağımsız ve tarafsız hakemlerin temel önemi, (ii) taraf özerkliği ilkesi, (iii) ifşaların zamanlaması, doğası, kapsamı, yükümlülükleri ve diğer pratik yönleri, ve (iv) mesnetsiz hakem kararlarına karşı itirazlardan kaynaklanabilecek sonuçlar ve maliyetlerdir.
2. 2004 tarihli Kılavuz İlkeler, mevcut standartların uygulanmasında yeterli açıklık ve yeknesaklık olmadığı görüşünü yansıtmaktaydı. Bu nedenle 2004 tarihli Kılavuz İlkeler, “Genel Standartlar ve Standartlar Hakkında Açıklayıcı Notlar” (“Genel Standartlar”) getirmiştir. Genel Standartlar, menfaat çatışmalarının varlığını değerlendirmek (nesnel bir ‘makul üçüncü kişi testi’ benimseyerek) ve ifşa yükümlülüğünü (tarafların bakış açısını dikkate alarak ve subjektif bir testi benimseyerek) değerlendirmek için birincil kaynak olarak geliştirilmiştir.
3. Bununla birlikte, tutarlılığı teşvik etmek ve gerek olmaksızın hakemin reddini, çekilmesini ve azlini

önlemek için, 2004 tarihli Kılavuz İlkeler, Genel İlkelerin örneklendirilmesi, hakemlere ifşada bulunmaları anlamında yardımcı olmak ve taraflara, ifşada bulunulan hususların hakemin tarafsızlığı ve bağımsızlığı konusunda şüphe doğurup doğurmadığı konusunda yardımcı olmak amacıyla ('Kırmızı', 'Turuncu' ve 'Yeşil' olarak adlandırılan Listeler şeklinde) spesifik durumlar listelemiştir. Kırmızı Liste'deki durumlarda menfaat çatışmasının var olduğu kabul edilir. Yeşil Liste'deki durumların ise menfaat çatışması veya bu yönde bir izlenim yaratmadığı kabul edilir. Turuncu Liste'deki durumlar, olayların özelliklerine bağlı olarak tarafların gözünde şüphe uyandırabilir ve bu nedenle Genel Standart 3 uyarınca ifşa edilmesi gerekir. Bu tür listeler ("Uygulama Listeleri"), 2014 Kılavuz İlkeler revizyonunda güncellenmiştir. 2024 revizyonunda ise, hem Genel Standartlar hem de Uygulama Listeleri, 2014'ten bu yana uygulamadaki kullanımları dikkate alınarak daha da güncellenmiş ve iyileştirilmiştir.

4. Kılavuz İlkeler, aşağıdaki Genel Standartlar'da ifade edilen ilkelerde de yansıtıldığı üzere, IBA Tahkim Komitesi'nin uygulamaya dair en iyi mevcut uluslararası uygulama anlayışını yansıtmaktadır. Genel Standartlar ve Uygulama Listeleri, çeşitli hukuk sistemlerinin mevzuat, uygulama yöntemleri, içtihatları ve diğer kararları ile uluslararası tahkimle meşgul olan uygulayıcıların değerlendirme ve deneyimlerine dayanmaktadır. Kılavuz İlkeler, uluslararası tahkimin güvenilirliğini, itibarını ve verimliliğini sağlama sorumluluğunu taşıyan tarafların, temsilcilerin, hakemlerin ve tahkim

kurumlarının çeşitli çıkarlarını dengelemeyi amaçlamaktadır. Selefleri gibi, 2014 Kılavuz İlkeler Revizyon Çalışma Grubu ve 2021/2023 dönemindeki Alt Komisyon üyeleri, önde gelen tahkim kurumları, kurumsal danışmanlar ve uluslararası tahkimle ilgilenen diğer kişilerin görüşlerini, IBA'nın yıllık ve diğer toplantılarında ve milletlerarası tahkim camiası ile yapılan toplantılarla tekrar araştırmış ve değerlendirmiştir. Alınan yorumlar ayrıntılı olarak gözden geçirilmiş ve birçoğu kabul edilmiştir. IBA Tahkim Komitesi, çok sayıda kurum ve birey tarafından önerilerine gösterilen yüksek ilgi nedeniyle müteşekkirdir.

5. Kılavuz İlkeler, tarafların temsilinin avukat olan veya avukat olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ve hukuk mesleğini icra eden kişilerin hakem olarak görev yapıp yapmadığına bakılmaksızın, tüm uluslararası tahkimlere uygulanır.
6. Bu Kılavuz İlkeler taraflarca uygulanmak üzere seçilen ulusal yasaları, tahkim kurallarını, davranış/etik kurallarını veya diğer bağlayıcı kuralları geçersiz kılmaz. Ancak, 2004 ve 2014 tarihli Kılavuz İlkeler ve IBA Tahkim Komitesi'nin diğer kuralları ve kılavuz ilkeler'i için söz konusu olduğu gibi, gözden geçirilmiş Kılavuz İlkeler'in uluslararası tahkim camiası tarafından geniş kabul göreceği, bağımsızlık ve tarafsızlığa ilişkin önemli sorunlarla karşı karşıya kalan taraflara, uygulayıcılara, hakemlere, kurumlara ve mahkemelere yardımcı olacağı ümit edilmektedir. IBA Tahkim Komitesi, Kılavuz İlkeler'in sağduyuyla ve gereğinden fazla

şekli olarak yorumlanmadan uygulanmasını önermektedir.

7. Kılavuz İlkeler'in Birinci Bölümü her daim dikkate alınması gereken ilkeleri içermektedir. İkinci Bölüm'de yer alan Uygulama Listeleri, uygulamada sıkça karşılaşılan farklı durumların birçoğunu kapsamaktadır; fakat bu listeler sınırlı sayıda değildir ve bunların sınırlı sayıda olabileceği de iddia edilmemektedir. IBA Tahkim Komitesi, geliştirilmeleri amacıyla Kılavuz İlkeler'in fiili kullanımını incelemeye devam edecektir.
8. 1987 yılında, IBA *Uluslararası Hakemler İçin Etik Kuralları'nı* yayınlamıştır. Bu Kurallar, Kılavuz İlkeler'den daha fazla konuyu ele almakta ve Kılavuz İlkeler'de tartışılmayan konular hakkında yürürlükte kalmaktadır. Kılavuz İlkeler, burada ele alınan meselelerde Etik Kuralları'nın yerine geçmektedir.

Bölüm I: Tarafsızlık, Bağımsızlık ve İfşa Etme Hakkında Genel Standartlar

(1) Genel İlke

Her hakem, görevi kabul ettiği andan, nihai kararın verildiği ya da herhangi başka bir şekilde yargılamanın nihai olarak sona erdiği ana kadar tarafsız ve bağımsız olmalıdır.

Genel Standart 1'e İlişkin Açıklamalar:

Bu Kılavuz İlkeler'in altında yatan temel prensip, her hakemin, hakemlik yapmak üzere görevlendirmesini kabul ettiği sırada tarafsız ve bağımsız olması ve uygulanacak kurallar kapsamında, -süre sınırının bilindiği ya da kolayca tespit edilebileceği varsayımında- nihai kararın düzeltilmesi veya yorumlanması süresi de dahil olmak üzere, tahkim yargılamasının tamamı boyunca tarafsız ve bağımsız kalmasıdır. Bu yükümlülük ilgili mahkemelerde veya kurum nezdinde karar aleyhine yapılabilecek iptal başvurusu için süre uzatımı sağlamamaktadır. Bu nedenle, hakemin bu husustaki yükümlülüğü, Hakem Heyeti'nin nihai kararı vermesiyle ve ilgili kurallar uyarınca öngörülen herhangi bir düzeltme veya yorumlamanın yapılmasıyla ya da başvuru süresinin dolmasıyla, yargılama sürecinin nihai olarak sona ermesiyle (örneğin tarafların sulh olması sebebiyle) veya hakemin herhangi bir sebeple yargılama yetkisinin kalkmasıyla sona erer. Kararın iptali ya da diğer usuller sonucu, ihtilaf aynı Hakem Heyetine havale edilirse, yeniden ifşa yükümlülüğünün doğması söz konusu olabilir ve muhtemel menfaat çatışmalarının gözden geçirilmesi gerekmektedir.

(2) Menfaat Çatışması

- (a) Hakem, tarafsızlığını veya bağımsızlığını şüpheye düşürecek bir durumun mevcut olması halinde, kendisine teklif edilen hakemlik görevini reddetmeli ya da tahkim yargılaması başlamışsa görevinden çekilmelidir.
- (b) Genel Standart 4 uyarınca, tarafların hakemi kabul etmiş olduğu haller hariç olmak üzere, hakemin atanması esnasında mevcut olan veya atanmasından sonra ortaya çıkan hal veya koşulların, söz konusu hal ve koşullarla ilgili bilgi sahibi olan makul üçüncü kişiler açısından hakemin tarafsız veya bağımsızlığına ilişkin haklı şüphe doğurabilecek nitelikte olmaları halinde, aynı ilke uygulanır.
- (c) İlgili hal ve koşulları bilen makul üçüncü kişinin, hakemin kararını verirken taraflarca getirilen ve davanın esasını ilgilendiren hususların dışında başka unsurlardan etkilenme ihtimali olduğu sonucuna varabileceği durumlarda haklı şüphenin varlığı kabul edilir.
- (d) Feragat Edilemez Kırmızı Liste'de tanımlanan durumlarda hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığına ilişkin haklı şüphenin varlığı kabul edilir.

Genel Standart 2'ye İlişkin Açıklamalar:

(a) Hakem, tarafsız ve bağımsız olma yetisinden şüphe duyduğu hallerde, görevlendirmeyi reddetmeli veya hakemlikten çekilmelidir. Bu standart, yargılamanın hangi aşamada olduğuna bakılmaksızın uygulanmalıdır. Bu husus, karışıklığı önlemek ve tahkim sürecine olan güveni arttırmak için Kılavuz İlkeler'de dile getirilen temel bir prensiptir.

(b) Genel Standart 2'de yer alan "tarafsızlık veya bağımsızlık" ifadesi, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu ("UNCITRAL") Model Kanunu'nun yaygın olarak kabul edilen ve hakemin görevden alınmasını konu alan 12. Maddesine dayanmaktadır. UNCITRAL Model Kanunu'nun 12(2) Maddesi'nde yer aldığı üzere, hakemin reddine ilişkin hukuki test objektif bir testtir ('makul üçüncü kişi testi'), ve hakemin tarafsızlığı ve bağımsızlığı konusunda haklı şüphelere dayanan bir görünüş testi kullanılır. Bir atamayı reddetme veya göreve devam etmeme kararı verirken, hakem ilgili olayları veya durumları değerlendirmek için objektif standardı göz önünde bulundurmalıdır. Hakem, Genel Standart 2(b) uyarınca objektif bir yaklaşımda bir menfaat çatışmasının mevcut olduğu durumlarda atamayı reddetmeli veya göreve devam etmemelidir; meğerki söz konusu menfaat çatışmasına ilişkin Genel Standart 4 uyarınca feragat edilmiş olunsun.

(c) Haklı şüphelerin var olduğu durumlarda, hakem atamayı reddetmeli veya göreve devam etmemelidir; örneğin, Kırmızı Liste'de açıklanan Feragat Edilemez durumlarda bu şekilde davranılmalıdır. Ancak haklı şüphelerin varlığı, hakemin Genel Standart 3 uyarınca ifşada bulunmasına neden olabilir; örneğin, Kırmızı Liste'de açıklanan Feragat Edilebilir durumlarda olduğu gibi.

(d) Haklı şüphe standardına dayanan kanunlar ve kurallar genellikle bu standarda ilişkin bir tanıma yer vermemektedir. Bu Genel Standart, bu belirlemeyi yapmak için içerik sağlama amacını taşımaktadır. Örneğin, kimsenin kendi yargıcı olmasına izin verilmediğinden, hakem ve taraf arasında özdeşlik olamaz. Bu nedenle taraflar, böylesi bir durumda ortaya çıkan menfaat çatışmasından feragat edemez.

(3) Hakemin İfşa Etme Yükümlülüğü

(a) Taraflar nazarında hakemin tarafsızlığına veya bağımsızlığına şüphe düşürebilecek hal veya koşulların varlığı halinde, hakem söz konusu hal veya koşulları görevi kabulden önce veya görevi kabul ettikten sonra öğrenmesi halinde, mümkün olan en kısa sürede taraflara, tahkim kurumuna ya da hakemi tayin eden diğer bir kuruma (kurumun mevcut olması ve ilgili kurumsal kuralların gerekli kılması halinde) ve şayet mevcutsa diğer hakemlere bildirmekle yükümlüdür. Genel Standart 7(d) uyarınca araştırma yükümlülüğüne tabi olmak kaydıyla,

olayların veya durumların ifşa edilip edilmemesi gerektiği belirlenirken, hakem bilinen tüm olguları ve durumları dikkate almalıdır.

(b) Genel Standart 3(a) uyarınca, önceden yapılan bildirim veya feragat gelecekte ortaya çıkabilecek hal ve koşullardan kaynaklanabilecek olası menfaat çatışmalarıyla ilgili hakemin devam eden ifşa etme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(c) Genel Standartlar 1 ve 2(a) uyarınca ifşada bulunan hakemler, ifşa edilen olgulara rağmen, kendilerini taraflara nazaran bağımsız ve tarafsız ve hakem olarak görevlerini yerine getirebilecek nitelikte oldukları kanısındadırlar. Aksi halde hakemlerin, kendilerinin önerilmesini veya atanmalarını reddetmeleri ya da istifa etmeleri gerekmektedir.

(d) Hakemin bazı hal veya koşulları ifşa etme yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı hususunda herhangi bir şüphenin oluşması durumunda, hakemin beyan yükümlülüğünün bulunduğu kanaat getirilmelidir.

(e) Hakemin bir ifşanın yapılması gerektiğine karar vermesi halinde, ancak mesleki gizlilik kurallarının veya mesleki davranış kurallarının böyle bir ifşayı engellemesi durumunda, hakem atamayı kabul etmemeli veya istifa etmelidir.

(f) Bahse konu hal veya koşulların ifşasının gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesinde, hakem

tahkim yargılamasının bulunduğu aşamayı dikkate almamalıdır.

(g) Bir hakemin, tarafların gözünde hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda şüphe uyandırabilecek belirli olayları ve durumları ifşa etmemesi, bir menfaat çatışmasının var olduğu veya görevden alınmanın gerektiği anlamına gelmez.

Genel Standart 3'e İlişkin Açıklamalar:

(a) Hakemin Genel Standart 3(a) kapsamında ifşa etme yükümlülüğü, taraflar açısından ilgili olabilecek herhangi bir hal veya koşul hakkında tarafların tam olarak bilgilendirilmelerinde menfaatlerinin olması ilkesine dayanır. Genel Standart 3(d) ile, belirli hal veya koşulların ifşa edilmesinin gerekli olup olmadığına dair herhangi bir şüphenin söz konusu olması halinde, şüphenin ifşanın lehine çözülmesi öngörülmüştür. Ancak, Yeşil Liste'de belirtilen durumlarda olduğu gibi, Genel Standart 2 kapsamında, objektif bir değerlendirme ile tarafların gözünden bakıldığında gerçekten veya şeklen hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda şüphe uyandırması söz konusu olmayan durumlarda ifşa yükümlülüğü doğmaz. Ayrıca, Genel Standart 3(c)'de belirtildiği üzere, ifşanın gerçekleşmesi, ifşa edilen bilgilerin hakemin reddi sonucu doğuracağı anlamını taşımaz. Genel Standart 3(a) kapsamındaki ifşa yükümlülüğü doğası gereği süregelen yapıdadır.

(b) İBA Tahkim Komitesi, kimi zaman 'önceden feragat' olarak adlandırılan, gelecekte meydana gelebilecek olan hal ve koşullara ilişkin, muhtemel hakemler tarafından gerçekleştirilen beyanların kullanımı ve bu durumdan kaynaklanabilecek muhtemel menfaat çatışmalarını değerlendirmiştir. Bu tür beyanlar, Genel Standart 3(a) uyarınca hakemin devam etmekte olan ifşa etme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Ancak, Kılavuz İlkeler'de, herhangi bir önceden beyan veya feragatin geçerliliği ve etkisi hususunda tavır ortaya konulmamıştır; çünkü önceden beyan veya feragat metnin içeriği, mevcut koşullar ve uygulanacak hukuk göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir.

(c) İfşa, menfaat çatışmasının mevcut olduğu anlamını taşımaz. Hakemler, ifşa edilen olgulara rağmen, taraflara karşı tarafsız ve bağımsız olduğu kanaatindedirler; aksi halde hakem görevi reddeder veya görevden çekilir. Dolayısıyla, ifşada bulunan hakem görevlerini yerine getirme kabiliyetine sahip olduğu düşüncesindedir. İfşanın amacı, tarafların, hakemin değerlendirmesini kabul edip etmediğini belirlemek ve şayet arzu ederlerse durumu daha ayrıntılı bir şekilde tetkik etmelerini sağlamaktır. Bu Genel Standart, ifşanın kendiliğinden hakemin reddine sebep olacak derecede şüphe doğurduğu ve hatta hakemin reddi lehine karine oluşturacağını varsayılmayacağını net bir şekilde vurgulamaktadır. Bunun yerine, herhangi bir hakemin reddi talebi sadece, yukarıda yer alan

Genel Standart 2'ye ilişkin Açıklamalar'da belirtildiği gibi, objektif değerlendirmenin gerektirmesi durumunda kabul edilmelidir.

(d-f) İfşa veya hakemin reddi hususları (Genel Standart 2 ve 3'te belirtildiği üzere) tahkimin bulunduğu aşamaya göre değişkenlik göstermemelidirler. Hakemin ifşa yükümlülüğünün bulunup bulunmadığını, hakemin görevlendirmeyi veya göreve devam etmeyi reddetmesi gerekip gerekmediğini belirleme esnasında, yargılamanın halihazırda bulunduğu aşama ya da çekilmenin doğurduğu sonuçlar değil, yalnızca ilgili hal ve koşullar değerlendirilmelidir. Uygulamaya ilişkin kaygılar söz konusu olsa bile, tahkim yargılaması başladıktan sonra hakemin çekilmesi gerekiyorsa, yargılamanın bulunduğu aşamaya dayanan bir ayırım yapılması Genel Standartlar ile çelişecektir.

(g) Genel Standart 3(c)'ye ilişkin Açıklama'da belirtildiği üzere, bir itirazın ancak objektif bir testin karşılanması halinde başarılı olabileceği gerçeğiyle bağlantılı olarak, birtakım olayları ve durumları ifşa etmemenin tarafların gözünde hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda şüphe uyandırabileceğini öngören Genel Standart 3(g), bir menfaat çatışmasının mevcudiyetini veya hakemin reddinin gerektiği anlamına gelmez.

(4) Tarafların Feragati

(a) Eğer

(i) hakem tarafından yapılan beyanın kendisine ulaştığı andan itibaren veya

(ii) hakem hakkında muhtemel menfaat çatışması oluşturabilecek hal veya koşulları haricen oğrenmesinden itibaren

30 gün içerisinde hakem aleyhinde açık bir itirazda bulunmayan taraf, işbu Genel Standart'ın (b) ve (c) fıkraları kapsamında, ilgili hal veya koşullardan kaynaklanan muhtemel menfaat çatışmasına itiraz hakkından feragat etmiş sayılır ve daha sonraki süreçte aynı hal veya koşullara dayalı herhangi bir itirazda bulunamaz.

Bir tarafın, 4(a)(ii) kapsamında makul bir soruşturmanın/tahkikatın, başlangıçta veya yargılama sırasında yapılması halinde ortaya çıkarabileceği herhangi bir olgu veya durumu oğrendiği kabul edilecektir.

(b) Feragat Edilemez Kırmızı Liste'de tanımlanan hal veya şartlardan birinin varlığı durumunda, tarafların feragati (Genel Standart 3(b)'de ifade edilen önceden beyan veya feragat da dâhil olmak üzere) veya taraflarca ilgili kişinin hakem olarak görev yapabileceğinin kabulü geçersizdir.

(c) Feragat Edilebilir Kırmızı Liste'de örneklendirilen menfaat çatışması hallerinden biri mevcutsa, kişi hakemlik görevini icra etmemelidir. Bununla birlikte, aşağıdaki koşulların mevcut olması

halinde, ilgili kişi hakem olarak göreve atanmasını kabul edebilir veya hakemlik görevine devam edebilir:

(i) Tüm taraflar, hakemler ve tahkim kurumu veya (şayet mevcutsa) hakem tayin eden makamın menfaat çatışması hakkında tam bilgiye sahip olması; ve

(ii) Tüm tarafların, menfaat çatışmasının varlığından haberdar olmalarına rağmen, ilgili kişinin hakem olarak görev almasına açıkça rıza göstermiş olması.

(d) Hakem, yargılamanın herhangi bir aşamasında uzlaşma, arabuluculuk veya başka yollarla, taraflara uyuşmazlığın çözüme ulaşması hususunda yardımcı olabilir. Ancak hakem, bu yollardan birine başvurmadan önce, bu şekilde davranmasının hakemlik yetkisini ortadan kaldırmayacağına dair taraflardan açık muvafakat almış olmalıdır. Bu muvafakatname, hakemin ilgili sürece katılmasından veya hakemin bu süreçte öğreneceği bilgilerden kaynaklı muhtemel menfaat çatışmalarını kapsayan geçerli bir feragat olarak kabul edilir. Hakemin süreçteki yardımının uyuşmazlığın nihai olarak sulh yoluyla sonuçlanmasını sağlayamaması halinde, taraflar feragat beyanı ile bağlıdır. Bununla birlikte, Genel Standart 2(a) uyarınca ve söz konusu anlaşmaya rağmen hakem, uyuşmazlık çözüm sürecine katılması nedeniyle tahkimin ilerleyen aşamalarında tarafsız veya bağımsız davranamayacağından şüphe ediyorsa, görevden çekilmelidir.

Genel Standart 4'e İlişkin Açıklama:

(a) Genel Standart 4(a) uyarınca, bir taraf, 30 gün içerisinde menfaat çatışmasına ilişkin itirazda bulunmamışsa, herhangi bir muhtemel menfaat çatışmasından feragat etmiş sayılır. Bu süre, ifşa ile öğrenme de dahil olmak üzere, tarafın ilgili hal ve koşulları öğrendiği tarihten itibaren başlar.

(b) Genel Standart 4(b), Feragat Edilemez Kırmızı Listede yer alan hal ve koşulların Genel Standart 4 (a)'nın kapsamından çıkarılmasına hizmet eder. Bazı hakemler, ileride ortaya çıkabilecek hal veya koşullara ilişkin olarak tarafların feragatini talep eden beyanlarda bulunur. Genel Standart 3(b)'de belirtildiği üzere, hakem tarafından talep edilen herhangi bir feragatten bağımsız olarak, tahkim sırasında ortaya çıkan hal ve koşullar, hakemin devam eden ifşa yükümlülüğünden dolayı taraflara açıklanmalıdır.

(c) Feragat Edilebilir Kırmızı Liste'de örnek olarak açıklanan hallerde olduğu gibi önemli bir menfaat çatışmasına rağmen, taraflar ilgili kişiyi hakem olarak görevlendirmek isteyebilir. Bu noktada, taraf iradesi ile tarafsız ve bağımsız hakemlere sahip olma arzusu dengelenmelidir. Feragat Edilebilir Kırmızı Liste'de örnek olarak açıklanan hallerde olduğu gibi önemli bir menfaat çatışması içerisinde olan kişiler, taraflar ancak tam olarak bilgilendirilmiş ve açıkça feragatte bulunmuşsa hakem olarak görev yapabilir.

(d) Tahkim yargılaması sırasında ihtilafların çözüme kavuşturulmasında taraflara yardımcı olan Hakem Heyeti kavramı, bazı yargı çevrelerinde kabul edilmiş ise de bazılarında kabul edilmemiştir. Tarafların, bahsi geçen usulün başlangıcından önce yapılan bilgilendirme üzerine verdiği onay, olası bir menfaat çatışmasından geçerli bir feragat olarak kabul edilmelidir. Bazı yargı çevreleri, tarafların yazılı ve imzalı onayını gerekli görmüş olabilir. Uygulanacak hukukta öngörülen koşullara tabi olmak kaydıyla, açık onay yeterli görülebilir ve bu onay bir duruşmada verilmiş ve duruşma tutanaklarına veya kayıtlarına yansıtılmış olabilir. Ayrıca, tarafların, hakemi uzlaşma görüşmelerine dahil ederek görev yapmasını hakemin reddi aracı olarak kullanmasını önlemek amacıyla, Genel Standart'ta, uzlaşma süreçleri başarılı olmasa dahi, feragatin geçerliliğinin devam etmesi gerektiği açıkça belirtilmektedir. Taraflar açık onay verirken, hakemin çekilmesi riski de dahil olmak üzere, hakemin arabuluculuk sürecine yardımcı olmasının sonuçlarının farkında olmalıdır.

(5) Kapsam

(a) Bu Kılavuz İlkeler, göreve atanan heyet başkanlarına, tek hakemlere ve eş-hakemlere aynı şekilde uygulanır.

(b) Hakemlere şahsen ya da Hakem Heyetine bağlı olarak çalışan tahkim sekreterleri ya da idari sekreterler ve yardımcılar, hakemlerin tabi olduğu bağımsızlık ve tarafsızlık

yükümlülüğüne aynı şekilde tabidir ve tahkimin tüm aşamalarında bu yükümlülüğe uyulduğundan emin olmak Hakem Heyetinin sorumluluğundadır.

Genel Standart 5'e İlişkin Açıklamalar:

(a) Hakem Heyeti'nin her üyesinin tarafsız ve taraflardan bağımsız olma yükümlülüğü bulunduğundan, Genel Standartlar tek hakem, başhakem, taraflarca tayin edilen hakem veya bir kurum tarafından tayin edilen hakemler arasında ve içinde ayırım yapmaz.

(b) Bazı tahkim kurumları, tahkim sekreteri veya idari sekreter ve asistanların bağımsızlık ve tarafsızlık beyanında bulunmasını zorunlu tutmaktadır. Böyle bir zorunluluğun var olup olmadığına bakılmaksızın, Hakem Heyeti'ne bağlı çalışan tahkim sekreteri veya idari sekreter ve asistanlar, hakemlerle aynı bağımsızlık ve tarafsızlık yükümlülüğüne (ifşa yükümlülüğü dahil) tabidir ve tahkimin her aşamasında bu yükümlülüğe uyulmasını sağlamak Hakem Heyetinin sorumluluğundadır. Ayrıca, bu yükümlülük Hakem Heyeti'ne veya Hakem Heyeti'nin her bir üyesine bağlı çalışan tahkim sekreteri veya idari sekreter ve asistanlara uygulanır.

(6) Bağlantılar

(a) Hakemin ilke olarak bağlı olduğu hukuk bürosuyla veya işvereniyle özdeşlik gösterdiği kabul edilmektedir; ancak, muhtemel bir menfaat çatışmasının var olup olmadığına veya ifşa etme yükümlülüğünün bulunup bulunmadığının belirlenmesi amacıyla hal veya koşulların konuyla alakası değerlendirilirken, hakemin hukuk bürosunun veya işverenin faaliyetleri, şayet mevcutsa, hukuk bürosunun veya işverenin kurumsal yapısı ve çalışma düzeni ve hakemin, hukuk bürosu veya işvereni ile bağlantısı somut olayda ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Hakemin hukuk bürosunun veya işverenin faaliyetlerinin taraflardan biri ile ilgili olması muhakkak menfaat çatışması olduğu sonucunu doğurmaz ve ifşa etme yükümlülüğünün doğmasına gerekçe teşkil etmez. Benzer şekilde, taraflardan birinin hakemin hukuk bürosunun veya işverenin bağlantısının bulunduğu bir gruba üye olması halinde de, bu olgu her somut olayda ayrı ayrı değerlendirilmeli ve muhakkak kendiliğinden menfaat çatışması kaynağı ya da ifşa etme yükümlülüğü doğuran hal olarak kabul edilmemelidir.

(b) Bir taraf üzerinde kontrol etkisi olan veya doğrudan ekonomik çıkarı bulunan veya tahkimde verilecek karar için bir tarafı tazmin etme görevi bulunan herhangi bir tüzel veya gerçek kişinin, söz konusu tarafla özdeşlik gösterdiği kabul edilebilir.

- (c) Bir tarafın üzerinde kontrol etkisi bulunan herhangi bir tüzel veya gerçek kişinin, söz konusu tarafla özdeşlik gösterdiği kabul edilebilir.

Genel Standart 6'ya İlişkin Açıklamalar:

- (a) Tarafın, kendi seçeceği, büyük bir hukuk bürosunda avukat veya şirket veya başka türlü bir organizasyonda çalışan olabilecek hakemi tayin etme menfaati ile uluslararası hakemlerin tarafsızlığına ve bağımsızlığına olan güvenin korunmasını dengeleme ihtiyacı vardır. Hakemin, kural olarak, çalıştığı hukuk bürosunun veya işverenin kimliğini taşıdığı kabul edilir; ancak hakemin çalıştığı hukuk bürosunun veya işverenin faaliyetleri, kendiliğinden menfaat çatışması yaratmamalıdır. (i) Hakemin çalıştığı hukuk bürosunun veya işverenin gerçekleştirdiği faaliyetler, örneğin hukuk bürosunun veya işverenin çalışmalarının niteliği, zamanı ve kapsamı; (ii) hukuk bürosunun veya işverenin kurumsal yapısı ve çalışma düzeni ve (iii) hakemin hukuk bürosu veya işvereni ile ilişkisi gibi hususlar her bir somut olay için ayrıca dikkate alınmalıdır. Genel Standart 6(a), “taraf adına hareket eden” yerine “tarafla ilgili olan” terimini kullanır; zira Tarafla ilgili bağlantılar hukuki bir meselede temsil edilmekten başka faaliyetler içerebilir. Tahkimin taraflarından birinin şirketler topluluğunun üyesi olması halinde, menfaat çatışmasına ilişkin özel sorunlar ortaya çıkmaktadır. Her bir kurumsal yapıya ilişkin düzenlemeler geniş ölçüde farklılık gösterdiği için, kapsayıcı kurallar düzenlenmesi uygun değildir. Bunun yerine, şirketler topluluğunda

yer alan başka bir şirketle bağlantının özel koşulları ve bu şirketin hakemin çalıştığı hukuk bürosuyla veya işvereniyle olan ilişkisi, her bir somut olay için ayrıca dikkate alınmalıdır.

Uluslararası hukuk uygulamalarının yapısındaki evrim, Genel Standart 6(a) kapsamında bir hukuk bürosunu nelerin oluşturduğuna ilişkin soruların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Genel bir ifade olarak, bu amaçlara yönelik bir hukuk bürosu, herhangi bir görevdeki çalışan, avukat veya büro dışı ancak bağlantılı avukat (İngilizce *of counsel*) sıfatı da dahil olmak üzere, hakemin ortak olduğu veya hakemin resmi olarak ilişkili olduğu herhangi bir bürodur. Farklı hukuk bürolarının işbirliği yaptığı ve/veya kar paylaşımı yaptığı yapılar, hakemin bu tür diğer büroların kimliğini taşıdığı kabul edilmesine temel oluşturabilir. Benzer şekilde, her ne kadar uyuşmazlıklar açısından avukatlar birliği (İngilizce'de *barristers' chambers*) hukuk büroları ile eş olmasa da, *barrister*'lar, taraflar ve/veya avukatlar arasındaki ilişkiler göz önüne alındığında ifşa yükümlülüğü doğabilir.

- (b) Özellikle, uluslararası tahkimdeki bir tarafın tüzel kişilik olması durumunda, diğer gerçek veya tüzel kişiler, bu tüzel kişiliği kontrol etme yetkisine sahip olabilir ve/veya tahkimde verilecek karara ilişkin olarak doğrudan ekonomik menfaate sahip olabilir ya da tahkimdeki tarafa karşı tazmin etme yükümlülüğü altında olabilir. Her durum ayrı ayrı değerlendirilmelidir ve Genel Standart 6(b)'de, bu tür kişilerin esasen söz konusu taraf olarak değerlendirilebileceği açıklığa kavuşturulmaktadır.

Gerçek kişiler açısından da bu tür kontrol, menfaat veya tazminat yükümlülükleri doğabilir ve aynı sonuç elde edilir.

Üçüncü kişi finansörü ve sigortacılar, uyuşmazlıkta kovuşturma veya savunma üzerinde doğrudan ekonomik menfaate, tahkimin taraflarından biri üzerinde kontrol etkisine veya hakemlerin seçimi de dahil olmak üzere yargılamanın yürütülmesi üzerinde etkiye sahip olabilir. Bu ayrımlar, bu tür kuruluşların bir tarafla özdeşlik gösterdiğinin kabul edilip edilmeyeceği değerlendirilirken ilgili olabilir.

(c) Şirketler açısından Genel Standart 6(c), bir ana şirketin davada taraf olduğu durumlarda, ana şirketin onun üzerinde kontrol etkisine sahip olduğu bağlı şirketin ana şirketle özdeşlik gösterdiğinin kabul edilebileceğini öngörmektedir. Gerçek kişiler için de aynı sonuç elde edilmektedir. Örneğin, bir gerçek kişinin davaya taraf olması durumunda, üzerinde kontrol etkisine sahip olduğu yakın ortaklığının bu kişinin kimliğini taşıdığı düşünülebilir.

Devletlere ilişkin olarak, devletlerin örgütlenmeleri tipik olarak merkezi hükümetten hukuki ve siyasi açıdan bağımsız olabilen bölgesel veya yerel yönetimler veya özerk kuruluşlar gibi ayrı tüzel kişiliklerden oluşur. Bu tür ilişkiler mutlaka "kontrol etkisi" veya "doğrudan ekonomik çıkar" kriterlerinin kapsamına girmez. Bu tür oluşumlar arasındaki ilişkiler büyük ölçüde farklılık gösterdiğinden, genel uygulamayı hedefleyen bir kuralın uygun olmadığı düşünülmektedir. Bunun yerine, ilgili ilişkinin özel

koşulları ve bunların anlaşmazlığın konusuyla ilgisi her bir davada dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, bir Devlet veya Devlet kurumu veya kuruluşu, alt birimi veya aracısı tahkime taraf olduğunda, bu kurum veya kuruluşun statüsü tartışmalı olsa bile hakem, Devlet teşkilatının bir parçası olup olmadıklarına veya özel statüye sahip olup olmadıklarına veya tam tersine bakılmaksızın, bölgesel veya yerel makamlar, özerk kurumlar veya Devlet gibi kuruluşlarla ilişkisini açıklamayı düşünmelidir.

(7) Tarafların ve Hakemin Yükümlülükleri

(a) Taraf,

(i) hakem ile

- taraf;
- aynı şirket grubu içerisinde yer alan başka bir şirket;
- tahkimde taraf olan üzerinde kontrol etkisine sahip olan gerçek veya tüzel kişi;
- tahkimde taraf olanın kontrol etkisi altındaki gerçek veya tüzel kişi;
- doğrudan veya dolaylı tüm bağlantıları ya da hakem ile tahkimde verilecek karara ilişkin olarak doğrudan ekonomik menfaate sahip ya da tahkimdeki tarafa karşı tazmin etme yükümlülüğü altında olduğu herhangi bir kişi veya kurum;

arasındaki doğrudan veya dolaylı her türlü ilişkiyi ve

(ii) Genel Standart 3 uyarınca bir hakemin açıklama yaparken dikkate alması gerektiğine inandığı herhangi bir kişi veya kuruluştan;

hakeme, Hakem Heyeti'ne, diğer taraflara ve tahkim kurumuna veya (şayet mevcutsa) hakemi tayin eden makama bildirmelidir.

Taraflar bu bildirim yükümlülüğünü kendiliğinden en kısa sürede gerçekleştirmelidir.

(b) Taraflar Genel Standart 7(a)'ya uyumlu davranabilmeleri amacıyla, makul araştırma yapmalı ve edindiği her türlü ilgili bilgiyi paylaşmalıdır.

(c) Taraflar, tahkimdeki temsilcilerinin kimliğini ve aynı avukatlar birliği (İngilizce'de *barristers' chambers*) üyelikleri dâhil olmak üzere, temsilcileri ile hakem arasındaki herhangi bağlantıyı hakeme, Hakem Heyeti'ne, diğer taraflara ve tahkim kurumuna veya (şayet mevcutsa) hakem tayin eden makama bildirmelidir. Taraflar bu bildirim yükümlülüğünü, avukat ekibinde herhangi bir değişiklik olması halinde de en kısa sürede kendiliğinden yerine getirmelidir.

(d) Hakem, herhangi bir menfaat çatışmasının yanı sıra, tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda şüphe uyandıran hal veya koşulların belirlenebilmesi amacıyla makul bir araştırma yapmakla yükümlüdür. Hakemin söz konusu makul araştırmayı yapmamasının sonucu olarak menfaat çatışmasıyla bağlantılı ifşa etme yükümlülüğünün

ihlali, hakemin bilgi eksikliği nedeniyle mazur görülmez.

Genel Standart 7'ye İlişkin Açıklamalar:

(a) Taraflar, hakemle aralarında bulunan herhangi bir bağlantıyı ifşa etmelidir. Bu tür bağlantıların ifşası, hakemin görevlendirilmesinden sonra öğrenilen bilgilere dayanılarak, hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı sebebiyle mesnetsizce hakemin reddinin talep edilmesi riskini azaltır. Hakem ve taraf (ve/veya aynı şirketler grubuna ait başka bir şirket ve/veya tahkimdeki taraf üzerinde kontrol etkisine sahip bir gerçek kişi ve/veya bir tarafın üzerinde kontrol etkisine sahip olduğu herhangi bir tüzel veya gerçek kişi) arasındaki, doğrudan veya dolaylı herhangi bir bağlantının taraflarca ifşasının yükümlülüğü, tahkim için finansman sağlayan kuruluş gibi tahkimde verilecek karara ilişkin doğrudan ekonomik menfaate sahip, veya tahkimin taraflarından birini tazmin etme yükümlülüğü, olan kişi veya kuruluşlarla olan bağlantıları kapayacak şekilde genişler.

Tarafların, hakemin ifşa yaparken dikkate alması gerektiğine inandığı kişi veya kuruluşların listesini sunarken, tarafların bu kişi ve kuruluşların uyumsuzlukla olan ilişkisini açıklamaları gerekmektedir.

(b) İfşa yükümlülüklerini yerine getirebilmek için taraflar, kendileri bakımından makul düzeyde erişilebilir olan her türlü ilgili bilgiyi araştırmalıdır. Ayrıca, tahkimin tüm tarafları, tahkim

yargılamasının başlangıcından itibaren yargılamanın devam ettiği süre boyunca, Genel Standartlar'ın uygulandığında hakemin tarafsızlığını ya da bağımsızlığını etkileyebilecek mevcut bilgileri saptamak ve ifşa etmek için makul çaba göstermelidir.

- (c) Tahkime danışmanlık veren veya tahkime katılan avukat, taraflarca ilk fırsatta bildirilmelidir. Bir tarafın, tahkimde danışmanlık yapan veya tahkimde yer alan avukatın kimliğini bildirme görevi, o tarafın avukat ekibinin tüm üyelerini kapsar ve yargılamanın başlangıcından itibaren ortaya çıkar.
- (d) Kılavuz İlkeler uyarınca, hakemin ifşa yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması için, kendisi için makul düzeyde erişilebilir olan her türlü ilgili bilgiyi araştırması gerekmektedir.

Bölüm II: Genel Standartların Uygulanması

1. Kılavuz İlkeler'in önemli bir tatbiki etkiye sahip olması amacıyla, bu İlkeler günümüzün tahkim uygulamasında ortaya çıkması muhtemel durumları Uygulama Listeleri'nde ele almaktadır. Ancak bu Liste her durumu kapsamamaktadır ve her spesifik olay, Genel Standartlar'a göre neticelendirilmelidir, diğer bir ifadeyle, Genel Standartlar, örnekleyici Uygulama Listeleri'nin üst normudur.
2. Kırmızı Liste iki bölümden oluşur: 'Feragat Edilemez Kırmızı Liste' (bkz. Genel Standartlar 2(d) ve 4 (b)); ve 'Feragat Edilebilir Kırmızı Liste' (bkz. Genel Standart 4(c)). Bu listeler sınırlı sayıda değildir ve bir davada yer alan vakıalara bağlı olarak, hakemin tarafsızlığı ve bağımsızlığı hususunda haklı şüphelere yol açan özel durumları detaylandırmaktadır. Yani, anılan koşullarda bir menfaat çatışması, ilgili hal ve koşullar hakkında bilgi sahibi olan makul üçüncü kişi açısından mevcuttur (bkz. Genel Standart 2(b)). Feragat Edilemez Kırmızı Liste, kişilerin kendi davasının yargıcı olamayacağı temel ilkesinden kaynaklanan durumları içerir. Bu nedenle, bu durumun kabulü menfaat çatışmasını ortadan kaldıramaz. Feragat Edilebilir Kırmızı Liste, önemli ancak Feragat Edilemez Kırmızı Listedekiler kadar ciddi olmayan durumları kapsar. Turuncu Liste'de tanımlanan koşullardan farklı olarak, ciddi niteliklerinden ötürü bu gibi durumlar ancak tarafların menfaat çatışmasına yol açabilecek durumu bilmeleri ve ilgili kişinin hakem olarak görev yapmasını Genel Standart 4(c)'de

belirtildiği biçimde açıkça kabul etmeleri durumunda geçerli bir feragat yapılabilir.

3. Turuncu Liste, belirli bir davanın vakıalarına bağlı olarak, tarafların gözünde hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda Şüpheye yol açabilecek özel durumların sınırlı olmayan bir listesidir. Bu nedenle, Turuncu Liste, Genel Standart 3(a) kapsamına giren durumları yansıtır; netice olarak hakemin bu gibi durumları ifşa etme yükümlölüğü doğar. Sayılan tüm bu durumlarda taraflar, ifŐadan sonra Genel Standart 4(a)'da belirtildiği Şekilde, süresinde itirazda bulunmadıkları takdirde, hakemi kabul etmiş sayılır.
4. İfşa, menfaat çatışmasının mevcut olduğu anlamına gelmez ya da kendiliğinden hakemin reddi sebebi veya hakemin reddine ilişkin karine oluşturmaz. İfşanın amacı, objektif olarak - yani, ilgili hal ve koşullar hakkında bilgi sahibi olan makul bir üçüncü kişi bakımından - hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda haklı Şüphenin var olup olmadığını belirlemek için, tarafların daha detaylı araŐtırmak isteyebileceği bir durum hakkında tarafları bilgilendirmektir. Haklı Şüphenin bulunmadığı sonucuna ulaŐılıyorsa, hakem görev yapabilir. Feragat Edilemez Kırmızı Listenin kapsadığı durumlar hariç tutulmak kaydıyla, tarafların süresinde itirazda bulunmamaları veya Feragat Edilebilir Kırmızı Liste'nin kapsadığı durumlarda, Genel Standart 4(c) uyarınca tarafların özel kabulü söz konusu olduğunda da hakem görev yapabilir. Şayet, taraflardan biri hakemin reddini talep ederse, hakemin reddi hakkında karar veren makam, hakemin reddi için Genel

Standart 2 Açıklaması'nda aranan objektif şartın mevcut olmadığına karar verirse, hakem görev yapabilir.

5. Hakemin, ilgili hal veya koşulu ifşa etmemesine dayanan sonraki bir ret talebi, kendiliğinden kişinin hakem tayin edilememesi, hakemin sonradan reddi veya herhangi bir kararın iptali için gerekçe oluşturmaz. Genel Standart 3(g)'de belirtildiği üzere, ifşada bulunmama, kendiliğinden hakemin taraflı olduğu veya bağımsız olmadığı sonucunu doğurmaz; sadece hakemin ifşa etmediği hal veya koşullar bu sonucu doğurabilir.
6. Turuncu Liste'de yer verilmeyen veya Turuncu Liste'de yer verilen haller için kabul edilen süre sınırları dışında kalan durumlar ifşa yükümlülüğü bulunduğu karine teşkil etmez. Bununla birlikte, Turuncu Liste'de belirtilmemiş olsa dahi belirli bir durumun hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusu taraflar açısından şüpheye yol açacak nitelikte olup olmadığı, her bir somut olay bazında hakem tarafından değerlendirilmelidir. Turuncu Liste örnekler içerdiği ve sınırlı sayıda olmadığı için, koşullara bağlı olarak, hakem tarafından ifşa edilmesi gereken ancak Liste'de belirtilmeyen durumlar olabilir. Turuncu Liste'de belirtilen üç yıllık süre dolduktan sonra, aynı taraf veya taraf vekilince yapılan tekrar eden görevlendirmeler veya hakemin, benzer meselelerin tartışıldığı bağımsız bir konuda eşzamanlı olarak taraf vekilliği yaptığı haller bu duruma örnek gösterilebilir. Aynı şekilde, dava devam ederken aynı taraf veya taraf vekilinin başka bir davada hakemi görevlendirmesi durumunun da koşullara bağlı olarak

ifşa edilmesi gerekebilir. Kılavuz İlkeler hakemin, mevcut davadaki Hakem Heyeti'nin diğeri bir üyesi ile veya taraf vekillerinden biri ile davada geçmişte birlikte görev yapmış olması her zaman ifşa yükümlülüğü getirmemekte ise de hakem, Hakem Heyeti'nin başka bir üyesi ile veya taraf vekillerinden biri ile sıklıkla taraf vekili olarak veya hakem olarak birlikte görev yapmasının, davanın unsurlarına ve koşullarına bağlı olarak, Heyette taraflar açısından hakemin tarafsızlığı veya bağımsızlığı konusunda şüphe oluşturabilecek gözlemlenebilir bir dengesizlik yaratıp yaratmayacağını her bir somut olay bazında değerlendirmelidir. Varılan sonuç 'evet' ise, hakem ifşada bulunmalıdır.

7. Yeşil Liste, subjektif veya objektif ölçütte, görünüşte ve gerçekte hiçbir menfaat çatışması doğuramayan belirli durumların sınırlı sayıda olmayan listesidir. Dolayısıyla, hakemin Yeşil Liste'de yer alan durumları ifşa etme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Genel Standart 3(a)'ya İlişkin Açıklamalar'da belirtildiği üzere, Yeşil Liste makul olma şartıyla ifşa etme görevi için bir sınır bulunduğunu öngörmektedir.
8. Listeleri oluşturan kategoriler arasındaki sınır ince olabilir. Belirli bir durumun bir listede değil de diğeri listede olması gerektiği tartışılabilir. Ayrıca, Listelerde çeşitli durumlar için 'önemli' ve 'ilgili' gibi genel terimlere yer verilmiştir. Listeler, uluslararası ilkeleri ve örnek uygulamaları mümkün olduğu ölçüde yansıtmaktadır. Her bir vakıanın hal ve koşulları ışığında makul bir şekilde yorumlanacak olan

normların daha detaylı biçimde tanımlanması, ters etki yaratacaktır.

1. Feragat Edilemez Kırmızı Liste

1.1 Tarafla hakem arasında bir özdeşlik olması veya hakemin, tahkimde yasal temsilcisi olması veya taraf olan kişinin veya kurumun çalışanı olması.

1.2 Hakemin, taraflardan birinin yöneticisi, müdürü veya denetim kurulu üyesi olması veya ilgili taraf üzerinde ya da tahkimde verilecek karara bağlı maddi çıkarı bulunan bir kurum üzerinde kontrol yetkisine sahip olması.

1.3 Hakemin taraflardan biri veya davanın neticesi ile ilgili önemli ekonomik veya kişisel menfaatinin bulunması.

1.4 Hakemin halihazırda veya düzenli olarak ilgili tarafa veya tarafa bağlı şirkete⁴ danışmanlık hizmeti vermesi ve hakemin veya bürosunun veya işverenin bu ilişki vesilesiyle önemli ekonomik bir gelir elde etmesi.

⁴ Uygulama Listelerinin genelinde “bağlı şirket” terimi, hakim şirket de dahil olmak üzere, grup şirkette yer alan tüm şirketler ve/veya tahkime tarafın üzerinde kontrol etkisi olan kişi ve/veya tarafın üzerinde kontrol etkisine sahip herhangi bir kişi veya kuruluşu da kapsayacak şekilde kullanılmıştır.

2. Feragat Edilebilir Kırmızı Liste

2.1 Hakemin uyuşmazlık ile bağlantısı

2.1.1 Hakemin taraflardan birine veya taraflardan birine bağlı şirkete uyuşmazlık hakkında hukuki danışmanlık yapması veya uzman görüşü sağlaması.

2.1.2 Hakemin uyuşmazlıkla önceden ilişkisinin bulunması.

2.2 Hakemin uyuşmazlıkla ilgili doğrudan veya dolaylı menfaatinin bulunması

2.2.1 Hakemin, ilgili taraf veya bağlı şirketin halka açık olmayan özel şirket olduğu durumlarda, taraflardan biri veya bağlı şirkette doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi olması.

2.2.2 Hakemin yakın aile üyelerinden⁵ birinin uyuşmazlığın neticesiyle ilgili önemli bir ekonomik menfaatinin bulunması.

2.2.3 Hakem veya hakemin yakın aile üyelerinden birinin, davayı kaybeden tarafça kaybın rücu edilebileceği, davada taraf olmayan kişi ile yakın bağlantısının bulunması.

⁵ Uygulama Listelerinde “yakın aile üyesi” terimi eş, kardeş, çocuk, ebeveyn veya hayat arkadaşı ile birlikte, yakın ilişkinin bulunduğu diğer tüm aile fertlerini kapsamaktadır.

2.3 Hakemin taraf veya temsilcisi ile bağlantısı

- 2.3.1 Hakemin, hâlihazırda veya düzenli olarak taraflardan birini veya taraflardan birine bağlı şirketi temsil etmesi veya bunlara danışmanlık hizmeti vermesi, ancak bundan önemli ekonomik bir gelir elde etmemesi.
- 2.3.2 Hakemin, hâlihazırda taraflardan birinin vekili olarak görev yapan avukatı veya hukuk bürosunu temsil ediyor veya bunlara danışmanlık hizmeti veriyor olması.
- 2.3.3 Hakemin taraflardan birinin vekili ile aynı hukuk bürosunda avukat olarak çalışıyor olması.
- 2.3.4 Bağlı şirketin tahkimde uyuşmazlık konusu olan mesele ile doğrudan bağlantılı olması şartıyla, hakemin taraflardan birine bağlı şirkette yönetici, müdür veya denetim kurulu üyesi olarak görev alması veya şirketin idaresinde kontrol yetkisinin bulunması.
- 2.3.5 Hakemin şahsen hiç ilişkisinin bulunmadığı durumlarda, hakemin bağlı olduğu hukuk bürosunun veya işverenin önceden dava ile sona ermiş bir bağlantılarının mevcut olması.

2.3.6 Hakemin bağlı olduğu hukuk bürosunun veya işvereninin, taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı şirketi ile hâlihazırda önemli bir ticari ilişkisinin bulunması.

2.3.7 Hakemin, taraflardan biriyle, taraflardan birinin yöneticisiyle, müdürüyle veya denetim kurulu üyesiyle, taraflardan birinin üzerinde kontrol edici etkisi bulunan kişiyle, taraflardan birine bağlı şirketle ya da taraflardan birini temsil eden vekil ile yakın ailevi bağlantısının bulunması.

2.3.8 Hakemin yakın bir aile üyesinin, taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı şirkette önemli bir ekonomik ya da kişisel menfaatinin bulunması.

3. Turuncu Liste

3.1 Taraflardan birine sağlanan hizmetler veya dava ile başka ilişki

3.1.1 Hakem ile ilgili taraf veya bağlı şirketi arasında devam eden bir ilişkinin var olmaması kaydıyla, hakemin son üç yıl içerisinde, uyuşmazlıkla ilgisi olmayan bir olayda taraflardan birinin veya taraflardan birine bağlı şirketin vekili olarak görev yapmış olması veya atamayı yapan tarafa veya taraflardan birinin bağlı şirketine

önceden danışmanlık hizmeti sağlamış veya bu şirketlerden danışmanlık almış olması.

3.1.2 Hakemin son üç yıl içerisinde, uyuşmazlıkla ilgisi olmayan ve taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı şirketin taraf olduğu olayda, karşı taraf vekilliği yapmış olması.

3.1.3 Hakemin son üç yıl içerisinde, taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketi tarafından, iki veya daha fazla sefer hakem olarak atanmış olması.⁶

3.1.4 Hakemin, son üç yıl içinde, taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı şirket tarafından ilgili olmayan konularda iki veya daha fazla kez farazi davalarda veya duruşma hazırlıklarında yardımcı olmak üzere atanması.

3.1.5 Hakemin, taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı şirketin bağlantılı bir uyuşmazlık konusunu veya meseleyi ilgilendiren başka bir tahkim davasında, hâlihazırda veya son üç yıl içerisinde

⁶ Deniz, spor veya emtia tahkimlerinde olduğu gibi, bazı tahkim türlerinde hakemler, ilgili konuda uzman kişilerin yer aldığı listelerden veya zorunlu bir listeden seçilebilir. Söz konusu alanlarda faaliyet gösteren taraflar, farklı davalarda aynı hakemin sıklıkla atanması yönündeki gelenek veya uygulamanın farkında olabilirler. Bu hallerde, birden çok atamanın madde 3.1.3'e uygun olarak ifşası yine de tercih edilebilirken, ifşanın kapsamı ve tekrarlanan atamaların sonuçları bu Kılavuzda belirtilenlerden farklı olabilir.

hakem veya taraf vekili olarak görev yapmış olması.

3.1.6 Hakemin, bağımsız bir konuda, taraflardan biri veya taraflara bağlı şirketler adına uzman olarak halihazırda görev yapması veya son üç yıl içerisinde görev yapmış olması.

3.1.7 Hakemin bağlı olduğu hukuk bürosu veya işvereni için önemli bir ticari ilişki oluşturmayan ve hakemin müdahil olmadığı, mevcut uyuşmazlıkla ilgili olmayan konularda, hakemin hukuk bürosunun veya işverenin taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketine hâlihazırda veya sürekli hizmet sağlaması

3.1.8 Hakemin bağlı olduğu hukuk bürosuyla veya işvereniyle önemli bir miktar ücret veya başkaca gelirlerini paylaşan bir hukuk bürosu ya da sair hukuki kuruluşun, taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketine Hakem Heyeti huzurunda hizmet sağlaması.

3.2 Hakem ile başka bir hakem veya vekil ile arasındaki ilişki

3.2.1 Hakem ve diğer bir hakemin aynı hukuk bürosunda faaliyet gösteren veya aynı işvereni olan avukatlar olması.

- 3.2.2 Hakem ve diğer bir hakemin veya taraflardan birinin vekilinin aynı avukatlar birliğine (İngilizce'de *barristers' chambers*) üye olması.
- 3.2.3 Son üç yıl içerisinde, hakemin diğer bir hakemle veya tahkimdeki herhangi bir taraf vekiliyle ortaklık yapmış olması veya başka bir bağının bulunması.
- 3.2.4 Hakemin hukuk bürosunda çalışan bir avukatın, aynı taraf veya tarafları ya da taraflardan birine bağlı şirketini ilgilendiren, bağlantılı bir uyuşmazlık veya meseleyi içeren başka bir uyuşmazlıkta hakemlik yapması.
- 3.2.5 Hakemin yakın aile üyelerinden birinin, somut uyuşmazlıkta çalışmaması kaydıyla, taraflardan birini temsil eden hukuk bürosunda ortak veya çalışan olması.
- 3.2.6 Hakem ve taraflardan birinin vekili arasında yakın arkadaşlık ilişkisinin bulunması.
- 3.2.7 Hakem ile tahkimde vekillik yapan kişi arasında husumet bulunması.
- 3.2.8 Son üç yıl içerisinde hakemin, aynı vekil veya hukuk bürosu tarafından üç seferden fazla hakem olarak atanması.

3.2.9 Hakemin son üç yıl içerisinde aynı avukat veya aynı hukuk firması tarafından üçten fazla kez bilirkişi olarak atanması

3.2.10 Hakemin, son üç yıl içerisinde aynı avukat veya aynı hukuk firması tarafından farazi dava veya duruşma hazırlıklarına yardımcı olması amacıyla üçten fazla kez atanması

3.2.11 Hakem ile başka bir hakemin veya tahkim davasındaki herhangi bir taraf vekilinin, hâlihazırda veya son üç yıl içerisinde birlikte taraf vekilliği yapmış olması.

3.2.12 Taraflardan birinin hakemi ve avukatı halihazırda başka bir tahkim yargılamasında birlikte hakem olarak görev yapması.

3.2.13 Hakem ve diğer hakem(ler)in başka bir tahkim yargılamasında birlikte hakem olarak görev yapması

3.3 Hakem ile taraf ve/veya tahkimle ilişkili diğer kişiler arasındaki bağlantı

3.3.1 Hakemin bağlı olduğu hukuk bürosunun, hâlihazırda taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketi aleyhine faaliyet gösteriyor olması.

3.3.2 Hakemin, eski ortak veya çalışan gibi bir mesleki sıfatla, uzman, taraflardan biri veya taraflardan birine bağlı Őirketiyle iliŐkilendirilmiŐ olması.

3.3.3 Hakem ile tarafın; tahkimde verilecek kararla doğrudan bağlantılı maddi menfaati bulunan kuruluşun; veya taraflardan biri, taraflardan birine bağlı Şirketin üzerinde, hakim hissedar hakkı gibi veya tanık veya uzman üzerinde hakimiyet kurmuş olan herhangi bir kişinin yöneticisi, müdürü veya denetim kurulu üyesi arasında yakın arkadaşlık ilişkisinin bulunması.

3.3.4 Hakem ile tarafın; tahkimde verilecek kararla doğrudan bağlantılı maddi menfaati bulunan kuruluşun; veya taraflardan biri, taraflardan birine bağlı Şirketin üzerinde, hakim hissedar hakkı gibi veya tanık veya uzman üzerinde hakimiyet kurmuş olan herhangi bir kişinin yöneticisi, müdürü veya denetim kurulu üyesi arasında husumet bulunması.

3.3.5 Şayet hakem eski bir hakimse, son üç yılda taraflardan birinin veya taraflardan birine bağlı Őirketinin önemli bir davasına bakmıŐ olması.

3.3.6 Hakemin, taraf vekili olarak hareket ettiği başka bir uyuşmazlığa ilişkin tahkim yargılamasında bilirkişiye talimat vermesi.

3.4 Diğer haller

3.4.1 Hakemin, halka arz olmuş taraflardan birinin veya bu tarafa bağlı şirketin, sayı veya nominal değer itibarıyla önemli bir miktar payını, doğrudan veya dolaylı olarak elinde bulundurması.

3.4.2 Hakemin yayınlanmış bir makale, bir konuşma, sosyal medya, çevrimiçi meslek ağı platformlarında veya diğer bir yolla, dava hakkında alenen bir görüş beyan etmesi.

3.4.3 Hakemin, uyuşmazlığa ilişkin yönetim kuruluşu veya atamaya yetkili kurum nezdinde yönetim veya diğer karar verici uyuşmazlığa ilişkin makam sahibi olması ve bu makamdayken ilgili tahkim yargılamasına ilişkin kararlara dahil olmuş olması.

3.4.4 Bağlı şirketin tahkimde çözümlenecek uyuşmazlık konusu ile doğrudan ilişkisi bulunmaması kaydıyla, hakemin taraflardan birine bağlı şirketin yöneticisi, müdürü veya denetim kurulu üyesi olması ya da şirket üzerinde kontrol yetkisinin bulunması.

4. Yeşil Liste

4.1 Önceden açıklanmış hukuki görüş

4.1.1 Tahkimde değerlendirilmesi gereken bir husus hakkında hakemin, (doğrudan tahkim davasına ilişkin olmaması kaydıyla), önceden hukuki görüşünü (örneğin, bir hukuk dergisi makalesinde veya kamuya açık bir derste/konferansta) açıklamış olması.

4.2 Taraflardan biri için hâlihazırda hizmet sağlanması

4.2.1 Hakemin bağlı olduğu hukuk bürosu veya işvereni ile işbirliği veya ittifak içinde olan, ancak önemli miktarda ücret veya diğer gelirleri paylaşmayan bir büronun veya işverenin, taraflardan birine veya taraflardan birinin bağlı şirketine somut olayla bağlantısı bulunmayan bir konuda hizmet sağlaması.

4.3 Başka bir hakem veya taraflardan birinin vekili ile irtibat

4.3.1 Hakemin, diğer bir hakemle veya taraflardan birinin vekili ile aynı mesleki kuruluşa veya sosyal kurum

ya da hayır kurumlarına üye olması veya sosyal medya ağları vasıtasıyla irtibatının bulunması.

4.3.2 Hakem ve taraflardan birinin vekilinin, önceden bir davada hakem olarak birlikte görev yapmış olması.

4.3.3 Hakemin, diğer bir hakem veya taraf vekiliyle aynı fakülte veya okulda ders vermesi ya da diğer bir hakem veya taraf vekiliyle birlikte aynı mesleki kuruluşta veya sosyal kurum ya da hayır kurumunda görevli olarak çalışması.

4.3.4 Hakemin, diğer bir hakem veya taraf vekiliyle birlikte konuşmacı, moderatör veya organizatör olarak, bir veya birden çok konferansta görev almış olması, seminerlere katılmış olması ya da mesleki kuruluş veya sosyal veya hayır kurumlarının çalışma gruplarına katılmış olması.

4.4 Hakem ile taraflardan biri arasındaki irtibat

4.4.1 Bağlantının yalnız hakemin müsaitliği ve vasıf ve niteliklerine veya muhtemel başhakem adaylarının belirlenmesine ilişkin olması ve

hakeme sadece davaya ilişkin temel bilgilerin verilmesi, davanın usulüne ve esasına ilişkin hususların görüşülmemiş olması kaydıyla; hakemin göreve atanmadan önce taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketi ile (veya bunların vekili ile) irtibat kurmuş olması.

4.4.2 Hakemin, halka açık taraflardan birinde veya bu tarafın bağlı şirketinde, önemli sayılmayacak miktarda hisseye sahip olması.

4.4.3 Hakemin, taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketinde yönetici, müdür veya denetim kurulu üyesi olarak görev alan ya da taraf veya bağlı şirketi üzerinde kontrol yetkisine sahip olan kişiyle birlikte, bilirkişi heyetinde veya aynı davada hakemlik de dâhil olmak üzere, başka bir mesleki sıfatla çalışmış olması.

4.4.4 Hakemin, taraflardan biri veya taraflardan birinin bağlı şirketleriyle, sosyal medya ağı üzerinden irtibatının bulunması.

4.5 Hakem ile bilirkişilerden biri arasında temas bulunması.

4.5.1 Hakemin, başka bir uyuşmazlıkta hakem olarak görev yaparken, mevcut yargılamaya katılan bir bilirkişinin ifadesini dinlemesi.